

Vergaderjaar 1990-1991

20 588

De invordering van Rijksbelastingen, andere dan invoerrechten en accijnzen (Invorderingswet 1990)

Nr. 34

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 april 1991

De vaste Commissie voor Financiën¹ heeft de regering enkele vragen en opmerkingen voorgelegd over de brief van de staatssecretarissen van Justitie en van Financiën van 4 juli 1990 (kamerstuk 20 588, nr. 31) en over het rapport van de Interdepartementale werkgroep Voorrecht en bodemrecht.

De vragen zijn beantwoord bij brief van 9 april 1991.

De commissie brengt verslag uit van de schriftelijke gedachtenwisseling door openbaarmaking van de gewisselde stukken.

De voorzitter van de commissie,
Koning

De griffier van de commissie,
De Gier

¹ Samenstelling:

Leden: Koning (VVD), voorzitter, Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), De Korte (VVD), Tommel (D66), Linschoten (VVD), Paulis (CDA), Vermeend (PvdA), Brouwer (Groen Links), G.H. Terpstra (CDA), Melkert (PvdA), ondervoorzitter, Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van der Vaart (PvdA), G. de Jong (CDA), Ybema (D66), A. de Jong (PvdA), Kersten (PvdA).

Plv.leden: Van Rey (VVD), Leers (CDA), Van Dis (SGP), Van Erp (VVD), Groenman (D66), Weisglas (VVD), Gerritse (CDA), Schoots (PvdA), Rosenmöller (Groen Links), Hillen (CDA), Van Traa (PvdA), Wolters (CDA), Van de Camp (CDA), Schartman (CDA), De Leeuw (CDA), Van Zijl (PvdA), Verspaget (PvdA), Van Iersel (CDA), Wolffensperger (D66), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van Otterloo (PvdA).

Vragen en opmerkingen van de C.D.A.-fractie

De leden van de C.D.A.-fractie hadden waardering voor het vele werk waarvan het onderhavige rapport de weerslag is. Zij betreurden het dat het ministerie van Economische Zaken niet bij de opzet van dit rapport betrokken is geweest. Het gemis van het denken vanuit de positie van het bedrijfsleven, doet zich vooral gevoelen bij de behandeling van het bodemrecht, het hoofdthema van het rapport.

Voorrecht

De leden van de C.D.A.-fractie hadden naast hetgeen zij mede bij de behandeling van het voorrecht hadden opgemerkt weinig behoefte om in dit stadium wederom dieper op de rechtsgrond van het voorrecht in te gaan. Zij vroegen in dit kader wel of er ooit bij het publiek of bij het bedrijfsleven onderzoek is gedaan naar de al of niet maatschappelijke acceptatie van het voorrecht. Weliswaar merkten deze leden op dat hun ervaringen bij de behandeling van de Invorderingswet 1990 hun had geleerd dat er binnen de maatschappij kennelijk niet veel weerstand bestaat tegen de huidige plaats van het fiscale voorrecht.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden kennis genomen van de brief van de Koninklijke Broederschap van Ontvangers en het daarin vervatte standpunt over de verlaging van de plaats van het voorrecht. Deze leden wezen deze kritiek bij voorbaat niet af, integendeel. Zij waren bevreemd dat in een aantal gevallen de door de werkgroep voorgestelde regeling tot tal van geschillen zal leiden. Als een bouwer bij voorbeeld het werk laat uitvoeren op naam van een dochter B.V. waar een directeur werkzaam is op het gebied van de elektrotechniek die overigens niets gedaan heeft aan het werk, gaat dan het voorrecht boven de fiscus? Daarbij komt nog dat sedert de verschijning van het rapport-Houwing het aantal procedures inzake de invordering enorm is gestegen, zodat in het bijzonder wijzigingen van het bestaande systeem met grote omzichtigheid moeten worden doorgevoerd. Deze leden zouden, mede gelet op de argumenten genoemd in de brief van de Koninklijke Broederschap van Ontvangers, gaarne een nadere argumentatie ontvangen waarom een bepaald voorrecht boven het fiscale privilege is geplaatst en waarom voor andere voorrechten van gelijkstelling sprake is. Daarbij zouden deze leden ook graag de vraag beantwoord zien of de Ontvanger na doorvoering van de wijziging nog de soepelheid zal blijven betrachten die, zoals de werkgroep eerder heeft vastgesteld, voor het goed functioneren van het bedrijfsleven zo aantrekkelijk is.

Bodemrecht

De leden van de C.D.A.-fractie hadden een schatting gemist van de effecten van de in de nieuwe Invorderingswet met name genoemde mogelijkheid tot aanvragen van faillissement, waarvan voor betrokkenen een dreigende situatie kan worden geschapen. Het kan toch niet zo zijn, dat van de introductie van het open-stelsel in het invorderingsrecht nauwelijks of slechts een geringe werking uitgaat. Het nut van het bodemrecht moet dus kleiner zijn geworden.

In dit verband vroegen deze leden ook aandacht voor de brief van de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland (V.F.N.) van 14 februari. De V.F.N. komt tot de slotsom dat het directe belang 45 miljoen bedraagt. Het verschil zou dan het dreigement zijn. De leden van de C.D.A.-fractie zouden gaarne over het financiële belang van het bodemrecht nadere informatie ontvangen. Deze leden waren ook benieuwd naar het standpunt van de regering inzake de door de financieringsmaat-

schappijen geleden verliezen en de dientengevolge door de schatkist te derven baten.

De leden van de C.D.A.-fractie waren van oordeel dat enerzijds ingevolge de ideeën van de werkgroep in materiële zin de werking van het bodemrecht wordt beperkt, zaken die eigendom van derden zijn, blijven buiten beschouwing, anderzijds juist aan de werking een majeure uitbreiding is gegeven doordat ook vervoermiddelen die veelvuldig – niet operational – plegen te worden geleased, onder het bodemrecht worden bereikt. De concessie is gelet op het bedrag genoemd op bladzijde 68 van het rapport van betrekkelijk gering belang; de uitbreiding zal van grote invloed zijn op het economisch bestel. De leden van de C.D.A.-fractie betreurden het ten zeerste dat na al de jaren dat men toch al met de vernieuwing van het invorderingsrecht bezig is, de werkgroep nog zelfs niet bij benadering kan zeggen wat het belang is dat met de invoering van een dergelijke regeling is gemoeid. In dit verband vroegen deze leden wat het totaal is van de aan het bedrijfsleven via lease ter beschikking gestelde vervoermiddelen is en hoe groot het aandeel van «operational lease» is in dit totaal. Deze gegevens moeten toch vrij eenvoudig te verkrijgen zijn via de Nederlandse Vereniging van Lease-maatschappijen en andere organisaties.

De leden van de C.D.A.-fractie konden zich voorts indenken dat juist als het er op aankomt men het contract met de B.V. in de vorm kan gieten van «operational lease» en daarnaast de moedermaatschappij dan wel de particuliere eigenaar van de B.V. een zodanige optie kan verstrekken dat deze de voordelen van de finance-lease kan genieten. Ook ligt het voor de hand dat bij voorbeeld de moedermaatschappij of de eigenaar privé persoon van de B.V. het financial-lease-contract afsluit met de lease-maatschappij en vervolgens de auto wordt verhuurd aan de B.V. Ook beschouwingen over dit aspect hadden de leden van de C.D.A.-fractie gemist. Het uitdenken en toepassen van allerlei constructies betekent natuurlijk wel dat het normale (internationale) marktpatroon op dit punt wordt onderbroken.

Leasevormen moeten aangepast kunnen worden aan de behoeften van het bedrijfsleven en moeten ook internationaal grensoverschrijdend kunnen worden. Aldus kwamen de leden van de C.D.A.-fractie aan een belangrijk – naar hun mening in het rapport onderbelicht facet.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden kennis genomen van de overweging van het Europese Hof in de zaak Krantz/Ontvanger. Zij achtten deze overweging echter in het kader van de vaststelling van een beleid na voltooiing van de interne markt en mede gelet op het feit dat nu ook vervoermiddelen onder het bodemrecht vallen, niet maatgevend. De positie, de reputatie, van Nederland als een land met een niet archaisch Invorderingsrecht kwam hen niet erg aantrekkelijk voor.

Deze leden zeiden dank voor de uitgebreide behandeling van de Belgische situatie; gaarne zagen zij eenzelfde beschrijving tegemoet van de situatie in Duitsland, Frankrijk en Engeland. Een vluchtige kennisneming van de Duitse systematiek had hen geleerd dat het Duitse systeem van Pfändung grote overeenstemming vertoont met het door deze leden nog nader te bespreken alternatief. Doet de «fabelhafte» boekhoudverplichting die de werkgroep vreest zich ook voor in de Duitse systematiek? Valt er ook iets te zeggen over de effectiviteit van de verschillende systemen.

In het rapport wordt er op gewezen dat het bodemrecht bewerkstelligt dat er een zeker evenwicht is in de verdeling der zekerheden, die een zeker evenwicht scheidt onder de verschillende soorten schuldeisers. De

inventariszaken tot zekerheid van de fiscus, de registergoederen en de voorraden gereed- en half-produkt tot zekerheid van de financiers. Van een dergelijk evenwicht zou zeker sprake zijn indien de financiers van de diverse goederen dezelfde (rechts)personen zouden zijn. Dit is echter niet het geval zodat het bodemrecht een duidelijke vorm van discriminatie is, alleen historisch te verklaren door het anti-misbruikarakter van de in 1845 in het leven geroepen regelgeving. Nu juist na het verschijnen van het rapport-Houwing de eis van non-discriminatie mede door het bekende BUPO-Verdrag in een geheel ander licht is komen te staan, hadden de leden van de C.D.A.-fractie een beschouwing over dit aspect gemist. Waarom gaat de bank die zich een half jaar te voren de voorraad in eigendom tot zekerheid liet overdragen – omdat deze ziet dat het bedrijf een moeilijke periode gaat doormaken – vrijuit doch moet de maatschappij die een vrachtauto, een auto of machine drie jaar te voren heeft geleased, het gelag betalen. Geldt het betoog over het risico dat van de (lease) financiers niet a fortiori voor de huisbankier, die in staat is van dag tot dag de liquiditeitspositie te volgen?

De leden van de C.D.A.-fractie waren van oordeel dat nu niet zonder meer de conclusies van de Commissie Houwing kunnen worden gevolgd omdat de positie van de Schatkist in de Invorderingswet 1990 (open-systeem/faillissementen-aanvraag; Ontvanger meldingsplicht bij dreigende betalingsonmacht) reeds aanzienlijk is versterkt.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden voorts de indruk dat allerlei vernuftige constructies om de last van het bodemrecht te ontgaan, aanleiding geven tot vragen over de relatie met de omvang van het met niet-inning via bodembeslag gemoeide bedrag, uitgebreide jurisprudentie etc. Deze leden zouden dan ook gaarne informatie ontvangen over het aantal rechtzaken inzake het bodemrecht van de afgelopen tien jaar. Hoe vaak is beroep ingesteld bij het Hof en is in cassatie gegaan bij de H.R.?

Door de dreiging van het bodemrecht wordt, aldus de leden van de C.D.A.-fractie, in een aantal gevallen 's nachts al of niet door middel van vorkheftrucs geleasede machines uit een bedrijf weggehaald. Door de werkgroep van dergelijke taferelen (een toeneming is te vrezen door de uitbreiding van vervoermiddelen) die toch doen denken aan de wijze van (eigen) rechtshandhaving in de periode van de openlegging van het westen van de V.S. in de laatste decennia van de vorige eeuw. Dat dergelijke situaties slecht zijn voor het behoud van de werkgelegenheid en niet passen in een moderne rechtsorde heeft kennelijk, maar ten onrechte, niet de aandacht gehad van de werkgroep.

Gelet op het voorgaande kwam het de leden van de C.D.A.-fractie vooralsnog voor dat alternatieven uitgewerkt moeten worden. Aangezien het bodemrecht behoudens in Italië, in geen van de andere industrielanden bekend is en naar aan te nemen deze landen in dit opzicht niet een slordig beleid voeren (vergel. Rom 13:16) moeten er redelijke alternatieven aanwezig zijn.

Het verheugde de leden van de C.D.A.-fractie dat de Koninklijke Broederschap van Ontvangers mogelijkheden zien in een eerder door deze leden aangedragen suggestie. Deze suggestie wordt, zo hadden de leden van de C.D.A.-fractie geconstateerd, door de werkgroep (dus niet door de Ontvangers) onwerkbaar geacht. Immers de Ontvanger zou van uur tot uur een soort boekhouding moeten bijhouden.

Bij iedere nieuwe aanslag zou moeten worden vastgelegd op grond van welke zekerheid eigenaren zich op een zekerheidsrecht beroepen, en van welke vorderingen.

Alle goederen zouden moeten worden uitgewonnen.

Deze bezwaren waren de leden van de C.D.A.-fractie niet duidelijk c.q. werden door hen niet gedeeld. Zij voerden ter zake het volgende aan. Aanslagen loonbelasting en omzetbelasting kennen een korte betalings-termijn; het is dus spoedig bekend, nog los van de regelingen inzake de bestuurdersaansprakelijkheid, of uitstel van betaling wordt gevraagd.

Aldus ontstaat contact met de Ontvanger, die kan vragen – de nieuwe wet kent een informatieplicht – welke zekerheidsgerechtigde crediteuren er zijn. Tevens kan belanghebbende de verplichting worden opgelegd om melding te maken van nieuwe zekerheidscrediteuren. De Ontvanger moet van zijn kant, in geval de belastingschuldigde geen achterstanden kent, op verzoek van belanghebbende een verklaring ter zake afgeven. Indien de Ontvanger geen verder uitstel wenst te verlenen, roept hij de zekerheidscrediteuren – conform de suggestie van de Ontvangers – bijeen en poogt tot een regeling te komen waarbij de vraag is of het zinvol is het bedrijf voort te zetten.

Uit de door de werkgroep verstrekte cijfers blijkt dat het nu al slechts in een betrekkelijk gering aantal gevallen tot een executie komt.

De effectiviteit van het bodemrecht bestaat hierin dat het dreigement met executie in de meeste gevallen tot betaling leidt ook door de eigenaar. Het bezwaar van uitwinning van alle goederen sprak de leden van de C.D.A.-fractie dan ook minder aan.

In de praktijk zal men, zo meenden de leden van de C.D.A.-fractie, zeker trachten tot een regeling te komen. Wie is er gebaat bij executie? Is dat de Ontvanger? Ook hier geldt toch dat «Den last die door allen wordt getorcht des te ligter gedragen wordt».

De leden van de C.D.A.-fractie achtten het ook mogelijk dat vast wordt gelegd dat als dat verhaal naar rato van de omvang van de vordering plaatsvindt of dat geëxecuteerd worden de goederen van degene met de grootste preferente vordering met een recht van regres en geen overeenstemming wordt bereikt surseance dan wel faillissement wordt aangevraagd.

Een werkgroep gevormd door leden van de Koninklijke Broederschap van de Ontvangers en van de bedrijfskredietverschaffers zouden ter zake toch voorstellen kunnen ontwikkelen. Nu in de overeenkomst de waardering van het onroerend goed op uniforme wijze zal plaatsvinden kan een forfaitaire regeling worden getroffen voor de gevallen waarbij een krediet voor de financiën wordt gedekt door een hypotheek en bij voorbeeld overdracht in eigendom tot zekerheid van de voorraden of machines.

De leden van de C.D.A.-fractie konden er mee instemmen dat de bestuurdersaansprakelijkheid niet wordt uitgebreid; het subsidiariteitsbeginsel achtten zij vanzelfsprekend. Ook zagen deze leden veel bezwaren in het treffen van een afzonderlijke regeling voor starters.

Vragen en opmerkingen van de P.v.d.A.-fractie

Algemeen

De leden van de P.v.d.A.-fractie spraken hun waardering uit voor het vele werk van de interdepartementale werkgroep, en stelden het bijzonder op prijs dat het rapport zo spoedig de Kamer had bereikt. Wel verbaasden deze leden er zich over dat er blijkbaar geen overleg gevoerd was tussen de leden van de werkgroep en de Koninklijke Broederschap van Ontvangers (KBO), dit terwijl de leden van de KBO toch de eersten

zijn die met het voorrecht en bodemrecht te maken hebben. Kan aangegeven worden waarom de KBO niet bij het overleg betrokken was?

Bij de behandeling van de Invorderingswet 1990 werd door de staatssecretaris van Justitie onderschreven dat de discussie over het voorrecht en bodemrecht in een breder verband dient plaats te hebben. Daarbij dient betrokken te worden de belangentegenstelling tussen drie categorieën van crediteuren: a. fiscus en bedrijfsvereniging, b. financiers en c. leveranciers. De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden een uitwerking van deze belangentegenstelling in het rapport node gemist. Wat is de reden dat op dit onderwerp niet nader ingegaan is? Kan alsnog een uiteenzetting gegeven worden?

Tevens werd bij voornoemde behandeling de staatssecretaris van Justitie onderschreven dat de navolgende punten bij de studie in overweging genomen moesten worden:

- oplossing voor de wanverhouding in de posities van kredietverleners en andere crediteuren moet niet gezocht worden in het verzwakken van de positie van de ontvanger;
- het zijn niet de gewone crediteuren die in de eerste plaats met de eventuele afschaffing van voor- en bodemrecht gebaat zouden zijn, maar de werkelijk belanghebbenden zijn de feitelijke preferente crediteuren, dus de kredietverleners;
- de versterkte positie van de fiscus kan in voorkomende gevallen eerder in het voordeel van de overige crediteuren/niet-kredietverleners zijn dan in het nadeel;
- een versterking van hun positie kan geen onderdeel zijn van wetgeving op het terrein van de invordering van rijksbelastingen.

Ook deze punten zijn naar het oordeel van de P.v.d.A.-leden niet dan wel in onvoldoende mate terug te vinden in het rapport. Kan alsnog op deze problematiek worden ingegaan?

Het Voorrecht

Na aanvaarding van wetsvoorstel 21 058 dient een boete bij beschikking te worden opgelegd. De Leidraad Invordering geeft aan dat betalingen waarvan de bestemming door de schuldlige is aangegeven, afgeboekt worden overeenkomstig de bedoeling van de betaler. Dit zou kunnen inhouden dat betaling slechts plaats heeft van de bevoorrechte aanslag, terwijl de boete niet of ternauwernood wordt betaald. De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden het op prijs stellen indien ingegaan kan worden op de effecten die dit zou kunnen hebben op het boetebeleid.

Hofstra geeft in zijn Inleiding tot het Nederlands belastingrecht voor retributies de navolgende definitie weer: retributies zijn betalingen die door de overheid krachtens algemene regelen worden gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst. Kan door middel van voorbeelden aangegeven worden op welke soorten retributies in het rapport gedoeld wordt? Is het denkbaar dat een situatie ontstaat, waarbij een «combinatie-aanslag» zowel bevoorrechte als niet bevoorrechte heffingen betreft? Is het niet waarschijnlijk dat zich dan dezelfde situatie voordoet als bij de boetes (zie hierboven)? Kan tevens ingegaan worden op de stelling van de Unie van Waterschappen (dd. 3 januari 1991) dat het uit overwegingen van behoorlijk bestuur niet geoorloofd is de afgifte van een vergunning afhankelijk te maken van de betaling van het legesbedrag? Betekent dit niet dat het praktische argument – betaling vooraf – geen betekenis heeft?

In haar reactie van 19 december 1990 stelt de Federatie van Nederlandse Expediteursorganisaties dat de conclusie van de werkgroep met

betrekking tot de vordering van de douane-expediteur (art. 58 AWDA) op een misvatting berust. De leden van de P.v.d.A.-fractie ontvingen graag een reactie op de argumenten van de Federatie.

Bij de vraag of pensioenvorderingen bevoorrecht dienen te worden, geeft de werkgroep aan dat pensioenvorderingen steeds meer gelijkgesteld worden met belastingen en sociale verzekeringspremie. Op grond van welke overwegingen, andere dan WKA en WBA, zou deze stelling aanvaard kunnen worden? Is er ook feitelijk onderzoek gepleegd naar de gevallen waarbij werknemers door faillissement hun pensioenrechten als sneeuw voor de zon zagen wegsmelten?

Het doet vreemd aan dat een onderneming de pensioenrechten van werknemers zou verbeteren terwijl blijkbaar de financiële positie van de onderneming zodanig is dat binnen een relatief beperkte periode faillissement volgt. Is bekend in welke mate samenloop plaats vindt van verbetering van pensioenrechten met een aflossingsplan en faillissement? Is bekend welke termijnen de Verzekeringskamer aanhoudt bij een «inhaalplan» overeenkomstig artikel 16 Pensioen- en Spaarfondsenwet (PSW)?

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden geconstateerd dat de werkgroep instemt met de conclusies van de Commissie-Houwing wat betreft de gelijkschakeling der voorrechten op alle goederen. Een eigen argumentatie werd echter node gemist. Kan alsnog aangegeven worden op welke gronden de werkgroep het met de Commissie-Houwing eens is? Kunnen daarbij tevens de bij de behandeling van de Invorderingswet aangegeven punten (zie hierboven onder Algemeen) betrokken worden en de vraag in hoeverre het soepelheidsargument dan nog een rol kan spelen?

Het Bodemrecht

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden het bijzonder op prijs indien op de reactie van de Koninklijke Broederschap van Ontvangers van 25 januari 1991 inzake het bodemrecht en het alternatief kan worden ingegaan. Tevens vroegen zij een reactie op de «slotopmerkingen» in de brief van het KBO.

In het rapport wordt niet ingegaan op de situatie bij milieueffingen. De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden het op prijs stellen indien alsnog ingegaan kan worden op de vraag of en in hoeverre er een bodemrecht zou moeten zijn met betrekking tot deze heffingen – rekening houdende met de budgettaire consequenties.

Becijfering der budgettaire consequenties

In de memorie van toelichting bij de Invorderingswet 1990 (20 588 nr. 3) wordt op bladzijde 9 vermeld dat met de bevoegdheden van het voorrecht en bodemrecht een budgettair belang van 1,5 tot 2,5 miljard is gemoeid. Daarvan zou ongeveer 1 miljard toe te schrijven zijn aan de preventieve werking. Voor het overige zou 1 miljard toe te rekenen zijn aan het voorrecht en 0,5 miljard aan het bodemrecht (vergelijk memorie van antwoord 20 588 nr. 6 bladzijde 44). Het rapport gaat uit van een direct budgettair belang van in totaal 1 miljard. Tegenover de veronderstelde preventieve werking komt het totale belang dan op 2 miljard uit. Deze cijfers hebben echter alleen betrekking op het verschil tussen het al dan niet bestaan van het voorrecht en bodemrecht in de huidige vorm.

Tevens wordt in het rapport gesteld dat bij invoering van de voorstellen

van de Commissie-Houwing mag worden verwacht dat er een zeker budgettair evenwicht zou zijn. De werkgroep is echter niet in staat geweest deze verwachting cijfermatig te staven, maar komt tot deze conclusie aan de hand van een aantal geschetste ontwikkelingen. In hoeverre kan, gezien het aantal PM-posten en het beschrijvende karakter van de ontwikkelingen, niet evengoed gesteld worden dat er geen budgettair evenwicht is? Dient daarbij de verlaging in rang van het fiscaal privilege niet veel zwaarder gewogen te worden dan thans het geval is? Kan daarbij ook ingegaan worden op de reactie van het KBO, in het bijzonder onder de paragraaf «Gevolgen van het verlaagde voorrecht» en het hoofdstuk «Budgettaire gevolgen»?

Vragen van de D66-fractie

1. In het rapport wordt melding gemaakt van een door het ministerie van Financiën uitgevoerd boekenonderzoek waaruit blijkt dat de ontvanger ten behoeve van het voortbestaan van de onderneming regelmatig bereid is betalingsregelingen te treffen. Kan worden aangegeven welke belastingen bij dit onderzoek zijn betrokken?

2. De werkgroep stelt voor het voorrecht van de douane-expediteur niet te handhaven en het voorgestelde voorrecht van de AGP-houder niet in te voeren. Het risico van wanbetaling van respectievelijk de opdrachtgever en de afnemer acht de werkgroep geen genoegzame reden voor beide voorrechten. De werkgroep merkt op dat uit principiële oogpunt geen rechtvaardiging kan worden gevonden voor beide voorrechten. Wat zijn de achterliggende overwegingen van dit principiële oogpunt?

3. Naast het aan de fiscus toekomende voorrecht en bodemrecht kan de fiscus ook gebruik maken van de verhaalsmogelijkheden die aan andere schuldeisers toekomen. De positie van de fiscus wordt hierdoor verder versterkt ten koste van andere schuldeisers.

In hoeverre heeft op dit punt overleg plaatsgevonden met de desbetreffende organisaties van financiers en belastingsschuldigen? Op welke wijze is met hun belangen rekening gehouden?

Vragen van de S.G.P.-fractie

1

Wat is de reactie van de regering op de beschouwingen en gegevens met betrekking tot het budgettair belang van het voorrecht en bodemrecht zoals deze worden aangetroffen in de brief van de Vereniging van financieringsondernemingen in Nederland en de Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen van 14 februari 1991 aan de vaste Commissies voor Financiën en voor Justitie van de Kamer waarvan afschrift is gezonden aan de bewindslieden van Economische Zaken, van Financiën en van Justitie?

2

Hebben becijferingen over het belang van het bodemrecht in 1988 thans nog veel waarde nu door de Invorderingswet 1990 en de anti-misbruikwetgeving de fiscus de rechten van een gewone crediteur heeft en korte termijnen gelden, zodat de belastingsschuld niet behoeft op te lopen?

3

Is het niet gewenst dat met het oog op het handels- en financieringsverkeer, gelet op de uitzonderlijke positie van Nederland onder de EG-landen wat de rechten van de fiscus betreft, een afweging van infor-

deringsmogelijkheden in nationaal en internationaal perspectief wordt gemaakt?

4

Geldt de soepelheid die de ontvanger zou betrachten ten behoeve van het voortbestaan van de onderneming ook met betrekking tot de gemeentelijke, provinciale en waterschapsbelastingen?

5

Bestaan er voornemens om het voorrecht (alsnog) uit te breiden tot fiscale verhogingen (boetes)?

6

Welk verschil bestaat er, vanuit de ondernemer bezien, tussen de restitutieregeling van artikel 29 Wet op de omzetbelasting en artikel 58 Algemene wet inzake de douane en de accijnzen (AWDA)?

7

Kan de stelling dat van artikel 58 AWDA bijzonder weinig gebruik wordt gemaakt van nadere gegevens worden voorzien óók in situaties van faillissement en (voorlopige) surséance van betaling?

8

Is er, gelet op de budgettaire betekenis van de onderscheiden belastingen, per saldo sprake van een uitbreiding of beperking van het bodemrecht?

9

Brengt het voorrecht van de fiscus mee dat het verzoek om een schuldsaneringsregeling in vrijwel alle gevallen dat er een belasting-schuld is, moet worden afgewezen?

10

Retributies worden van de algemene bevoorrechtiging uitgesloten. Welke betekenis moet worden toegekend aan het feit dat dat in de Bevoegdhedenwet waterschappen en in het ontwerp Waterschapswet is bepaald dat de door het waterschap geheven rechten voor de heffing en invordering worden aangemerkt als waterschapsbelastingen? Welke betekenis moet worden toegekend aan artikel 277 van de Gemeentewet, waarin is bepaald dat leges en rechten voor gemeentelijke belastingen worden gehouden?

11

Heeft de voorgestelde regeling betreffende het algemene voorrecht tot gevolg dat de regeling behalve op de onroerend-goedbelastingen óók van toepassing is op de reinigingsrechten, afvalstoffenheffing en rioolrechten indien de aanslagen daarvoor worden gecombineerd met aanslagen in de onroerend-goedbelastingen?

12

Verdraagt de voorgestelde tekst van artikel 3 : 283, 5e letter g NBW zich met het feit dat pensioenregelingen niet alleen door pensioenfondsen, maar ook rechtstreeks door levensverzekeraars worden uitgevoerd? Zou het niet juister zijn om de woorden «van een pensioenfonds en van een spaarfonds» te schrappen?

Beantwoording van enkele vragen en opmerkingen die aan de regering zijn voorgelegd over de brief van de staatssecretarissen van Justitie en van Financiën van 4 juli 1990 (kamerstuk 20 588, nr. 31) en over het rapport van de Interdepartementale werkgroep voorrecht en bodemrecht.

Beantwoording van de vragen en opmerkingen van de C.D.A.-fractie

1

Het gemis van het denken vanuit de positie van het bedrijfsleven doet zich vooral gevoelen bij de behandeling van het bodemrecht, het hoofdthema van het rapport.

Zoals op blz. 11 van het rapport is gememoreerd, is overleg gevoerd met de NVB, de NVL, de VFN, het CBK en de RCO. In dat overleg is uitgebreid aandacht besteed aan de – tegengestelde – belangen van het bedrijfsleven enerzijds en de fiscus anderzijds. Wij menen dat de werkgroep bij de afweging van die belangen voor de belangen van het bedrijfsleven voldoende oog heeft gehad.

2

Is er ooit bij het publiek of bij het bedrijfsleven onderzoek gedaan naar de maatschappelijke acceptatie van het voorrecht?

Voor zover ons bekend heeft een dergelijk onderzoek nooit plaatsgevonden.

3

Als een bouwer bij voorbeeld het werk laat uitvoeren op naam van een dochter BV waar een directeur werkzaam is op het gebied van de elektrotechniek, die overigens niets gedaan heeft aan het werk, gaat dan het voorrecht boven de fiscus?

Wij veronderstellen dat bedoeld wordt op het voorrecht bedoeld in het in Bijlage I bij het rapport, in de «aanzet voor een wetsontwerp tot wijziging van titel 3.10 nieuw BW», opgenomen concept-artikel 3.10.2.1, onder 4e, onder a, (blz. 76 van het rapport). Het desbetreffende voorrecht is bij wet reeds vastgesteld (artikel 285, lid 1, van Boek 3 nieuw BW) en zal op 1 januari 1992 in werking treden. In de situatie dat een beherend vennoot of bestuurder in werkelijkheid niet persoonlijk aan de uitvoering van het werk pleegt deel te nemen, zal het voorrecht niet van toepassing zijn.

4

Graag een nadere argumentatie waarom een bepaald voorrecht boven het fiscale privilege is geplaatst en waarom voor andere voorrechten van gelijkachakeling sprake is.

Allereerst zij erop gewezen dat de desbetreffende voorrechten eerder zijn vastgesteld en in het nieuw BW zijn opgenomen. Het aantal voorrechten op bepaalde goederen is bij die gelegenheid drastisch uitgedund. De werkgroep zag geen aanleiding om die voorrechten opnieuw ter discussie te stellen. In het algemeen gaan de voorrechten op bepaalde goederen vóór de voorrechten op alle goederen. In het rapport van de werkgroep wordt, in navolging van de Commissie-Houwing, voorgesteld het voorrecht van de fiscus op gelijk niveau te plaatsen met de andere algemene voorrechten op alle goederen. Dit brengt met zich mee dat het voorrecht van de fiscus komt na de bijzondere voorrechten.

5

Zal de ontvanger, na verlaging van het voorrecht, nog de soepelheid blijven betrachten die voor het goed functioneren van het bedrijfsleven zo aantrekkelijk is?

Zoals bekend, moet de fiscus in de voorstellen van de werkgroep in de rangorde van bevoorrechte schuldeisers een stapje terug doen en bovendien zijn plaats delen met meer schuldeisers dan thans. Het zou echter een misvatting zijn te denken dat in dat geval het soepelheidsargument niet meer geldt. Na de inwerkingtreding van de boeken 3, 5 en 6 van het nieuw BW per 1 januari 1992 zal een aantal van de thans bestaande voorrechten van andere schuldeisers dan de fiscus niet meer gelden. Omdat ook in de voorstellen van de werkgroep de fiscus zich kan beroepen op een voorrecht waardoor hij in ieder geval de grote groep van concurrente schuldeisers voorblijft, is het ook in de voorstellen van de werkgroep mogelijk dat de fiscus zich soepel blijft opstellen. Uiteraard kan niet worden uitgesloten dat in specifieke gevallen een verstrakking nodig is. Het zou dan onder meer kunnen gaan om de situaties waarin sprake is van samenloop met hoger bevoorrechte schuldeisers, bij voorbeeld die genoemd in het in Bijlage I opgenomen concept-artikel 283, onderdeel 4, van het nieuw BW (blz. 75 en 76 van het rapport), en de gelijkbevoorrechte schuldeisers, met name die ten aanzien van achterstallige loon- en pensioenverplichtingen. Op welke wijze en in welke mate in specifieke situaties een strakker invorderingsbeleid nodig zal zijn, kan thans nog niet worden beoordeeld. Wel is duidelijk dat geen sprake zal zijn van een algehele verstrakking van het invorderingsbeleid.

6

Een schatting van de effecten van de mogelijkheid tot aanvragen van faillissement wordt gemist.

In de eerste plaats gaat van de mogelijkheid om faillissement aan te vragen voornamelijk een preventief effect uit.

In de tweede plaats is met de afwikkeling van faillissementen over het algemeen geruime tijd gemoeid. In dit verband kan tevens worden gewezen op de resultaten van het onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, opgenomen in bijlage III van het rapport (blz. 104). De mogelijkheid tot faillissementsaanvraag dateert van 1 juni 1990, de datum waarop de Invorderingswet 1990 in werking is getreden. Het is derhalve nog te vroeg om de effecten die voortvloeien uit daadwerkelijk aangevraagde faillissementen te kunnen meten.

7

Gaarne nadere informatie over het financiële belang van het bodemrecht, met daarbij een standpunt inzake de door de financieringsmaatschappijen geleden verliezen en de dientengevolge door de schatkist te derven baten.

In het rapport van de werkgroep is het directe financiële belang van het bodemrecht, afgezien van enkele p.m.-posten, becijferd op 285 mln.

Het verschil met de 45 mln. die in de brief van de Vereniging van Financieringsondernemingen wordt genoemd lijkt voornamelijk te moeten worden gezocht in het feit dat in het rapport niet alleen de ontvangsten zijn meegenomen die binnenkomen op grond van bij executie verkochte bodemgoederen en door derde-eigenaren verrichte betalingen ter opheffing van op hun eigendommen gelegd bodembeslag (tesamen 45 mln), doch tevens hetgeen ontvangen wordt op basis van

betalingsregelingen die getroffen zijn na een gelegd bodembeslag. Deze laatste categorie inkomsten is meegenomen omdat het zonder bodembeslag zeker zou zijn dat de thans met deze betalingsregelingen ontvangen gelden niet zouden worden ontvangen, dit gezien de voorrang die object-financiers in dat geval genieten boven de fiscus.

Wat betreft de door de financieringsmaatschappijen geleden verliezen en de dientengevolge door de schatkist te derven baten merken wij het volgende op.

De financieringsmaatschappijen stellen dat het verlies voor de overheid, indien deze het middel van het bodemrecht zou missen, veel minder is dan op het eerste gezicht lijkt, omdat de overheid thans belastinginkomsten derft in verband met verliezen die deze maatschappijen lijden door in beslag genomen bodemgoederen. Voorts voeren zij aan dat zij bij verkoop van deze goederen een veel hogere prijs zouden kunnen bedingen.

Bij deze door de financieringsmaatschappijen naar voren gebrachte argumenten zijn de volgende kanttekeningen te maken. In de eerste plaats kan worden opgemerkt dat de argumenten alleen zien op executie. Zoals hiervoor is aangegeven wordt echter na de beslaglegging veelal overgegaan tot het treffen van een betalingsregeling. Executie vindt dan niet plaats. Verder kunnen vraagtekens worden gezet bij de door hen genoemde verhouding van de prijs die de financieringsmaatschappijen zouden kunnen bedingen en de opbrengst bij executie door de fiscus. Bovendien moet worden bedacht dat tegenover met zekerheid optredende inkomsten voor de fiscus uit hoofde van het bodemrecht een onzeker en in ieder geval veel geringer bedrag aan indirecte inkomsten zou staan via een eventueel hogere winstbelasting bij de financieringsmaatschappijen in geval de fiscus niet het bodemrecht zou bezitten.

8

Wat is het totaal van de aan het bedrijfsleven via lease ter beschikking gestelde vervoersmiddelen en hoe groot is het aandeel van «operationele lease» in totaal?

Het antwoord op die vraag kan thans niet worden gegeven. De Nederlandse Vereniging van Lease-maatschappijen is inmiddels om inlichtingen gevraagd. Zodra deze inlichtingen zijn ontvangen, zullen deze aan de Kamer worden overgelegd.

9

Beschouwingen over mogelijke lease-constructies gemist.

Wij achten het gevaar van constructies inzake lease zeker aanwezig. Ook onder het «nieuwe» bodemrecht blijft de mogelijkheid bestaan dat de belastingschuldige en de derde samenspannen om de Belastingdienst te benadelen. In een aantal gevallen komt de ontvanger daar niet achter en zal hij het beslag ten onrechte niet leggen c.q. opheffen. In andere situaties weet de ontvanger wat er gaande is en oefent hij zijn bodemrecht wel uit. Om bovengenoemde vormen van samenspanning echter in alle gevallen daadwerkelijk te kunnen voorkomen, zouden ook andere eigendomsvormen (bij voorbeeld operational leasing, huur en bruikleen) onder de werking van het bodemrecht moeten worden gebracht. Hiermee zou echter een uitbreiding aan het bodemrecht worden gegeven die wij niet gewenst achten.

10

Overweging van het Europese Hof in de zaak-Krantz zou niet meer maatgevend zijn.

Met betrekking tot de uitspraak van 7 maart 1990 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in de zaak-Krantz/Ontvanger Kerkrade merken wij op dat aan het Hof de vraag ter beoordeling is voorgelegd of het Nederlandse bodemrecht is aan te merken als een maatregel van gelijke werking als kwantitatieve invoerbepijking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag. Hierover heeft het Hof met betrekking tot het bodemrecht zoals dit voor 1 juni 1990 was geregeld beslist dat het bodemrecht niet als een dergelijke maatregel is aan te merken. Wij menen dat deze uitspraak ook geldt met betrekking tot het huidige bodemrecht.

De vraag of het bovengenoemde Hof tot een andere uitspraak zou komen indien het bodemrecht zoals dit ons thans voor ogen staat, geldend recht zou zijn kunnen wij uiteraard niet beantwoorden. Een positieve beantwoording lijkt ons echter zeer onwaarschijnlijk.

11

Gaarne op gelijke wijze als voor België is gebeurd een beschrijving van de situatie in Duitsland, Frankrijk en Engeland.

Zoals bij de opstelling van het rapport reeds is gebleken, is een zodanige beschrijving niet alleen buitengewoon arbeidsintensief doch ook het leggen van kontakten met de juiste buitenlandse deskundigen en de verdere uitwerking van een onderzoek met rechtsvergelijkende aspecten plegen doorgaans moeilijk te verlopen. De reden van deze arbeidsintensiviteit is dat de rechten van de fiscus niet geabstraheerd onderzocht kunnen worden maar dat deze niet los kunnen worden gezien van het gehele rechtstelsel en de daaronder tevens begrepen rechten en bevoegdheden van andere schuldeisers. Hieruit vloeit mede een onderzoek op civielrechtelijk terrein voort. Er is kontakt gezocht met het departement van Financiën te Bonn ten einde het Duitse systeem te kunnen vergelijken met het Nederlandse. Zodra daarover gegevens beschikbaar zijn, zult u nader afzonderlijk worden geïnformeerd.

12

Beschouwing over het bodemrecht en het BUPO-verdrag gemist.

Ten aanzien van de algemene financiers mag worden aangenomen dat wel sprake is van dezelfde rechtspersonen (veelal banken). Wat betreft de bijzondere financiers kan niet worden gezegd dat de leverantie van een grondstof geheel op één lijn staat met de leverantie van een inventarisgoed (machine e.d.). Inventarisgoederen worden immers in de regel blijvend gebruikt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Daarvan is bij grondstoffen geen sprake; deze zijn derhalve voor betrekkelijk korte duur in het bedrijf aanwezig. Overigens wijzen wij erop dat verkopers van inventarisgoederen het recht van reclame kunnen uitoefenen, welk recht niet wordt getroffen door het bodemrecht. Onder het nieuw BW is voor het kunnen uitoefenen van het recht van reclame niet langer vereist dat de koop zonder tijdsbepaling is gesloten (vgl. rapport blz. 54, punt 22.3).

13

De conclusies van de Commissie-Houwing kunnen nu niet zonder meer worden gevolgd omdat de positie van de schatkist in de nieuwe Invoeringswet reeds aanzienlijk is versterkt.

Wij menen dat goed moet worden onderscheiden tussen de versterking van de positie van de fiscus en zijn voorrangpositie bij eventuele uitwinning. De versterking zoals onder meer het open systeem, zou geen enkel effect sorteren als andere crediteuren voor de fiscus zouden gaan als gevolg van het feit dat de fiscus geen gebruik meer zou

kunnen maken van zijn voorrecht en bodemrecht en zich alsdan niet meer zou kunnen verhalen op (zekerheids-)goederen.

14

Graag informatie over het aantal procedures inzake het bodemrecht in de afgelopen tien jaar.

Wij kunnen hierover melden dat vanaf 1980 tot heden 8 keer cassatie is ingesteld bij de Hoge Raad tegen uitspraken van de lagere rechter. Van het aantal procedures voor rechtbanken en hoven zijn ons geen exacte cijfers bekend. Wij schatten dat dit er – in de afgelopen jaren – enkele tientallen per jaar zijn geweest.

15

Werkgroep is voorbijgegaan aan het voorkomen van «eigen rechts-handhaving» ter voorkoming van de toepassing van het bodemrecht (het 's nachts weghalen van goederen en andere «taferelen»).

Wij wijzen erop dat dit soort «taferelen» niet alleen voorkomen indien de ontvanger zijn bodemrecht wil toepassen, maar ook als de ontvanger beslag wil leggen of andere invorderingsmaatregelen wil nemen. Bij zijn voornemen één van deze maatregelen te treffen ziet de ontvanger zich steeds geplaagd voor een afwegingsprobleem. Enerzijds vereist het waarborgen van de fiscale belangen dat hij slagvaardig optreedt. Anderzijds wordt van hem de nodige soepelheid verwacht teneinde het bedrijf de gelegenheid te bieden orde op zaken te stellen en onnodig werkgelegenheidsverlies te voorkomen. Deze afweging is in de praktijk niet altijd eenvoudig.

Daarnaast speelt ook een rol dat een bepaalde categorie belastingsschuldigen altijd zal trachten onder de betaling van een belastingschuld uit te komen en daarvoor alle mogelijke middelen zal toepassen. Dit blijkt bij voorbeeld ook uit het herhaaldelijk toepassen van de Actio Pauliana door de ontvanger. Dergelijke samenspanning of ontduiking van fiscale maatregelen door belastingsschuldigen is voor ons echter niet maatgevend bij de beoordeling van de vraag of het instituut van het bodemrecht bestaansrecht heeft.

16

Er moeten vooralsnog alternatieven worden uitgewerkt.

De werkgroep heeft uitvoerige hearings gehouden met belanghebbenden en de in aanmerking komende alternatieven zijn in het rapport vermeld en zorgvuldig door de werkgroep onderzocht. Daarmee zijn de alternatieven naar ons oordeel voldoende in kaart gebracht.

17

De Koninklijke Broederschap van Ontvangers (verder: KBO) zou mogelijkheden zien in de eerder door de leden van C.D.A.-fractie aangedragen suggestie.

Uit het commentaar van de KBO blijkt dat deze zich het meest kan vinden in het alternatief waarbij de ontvanger en de financiers komen tot een redelijke verdeling van de opbrengst van alle voor de bedrijfs- of beroepsuitoefening gebruikte goederen, met een mogelijke uitzondering voor de registergoederen. De KBO sluit zich daarmee aan bij de opvatting van de werkgroep, zoals die is verwoord in de eerste alinea van punt 21.1 van haar rapport.

De KBO geeft geen verdere uitwerking van dit standpunt. Wij vinden daarin geen ondersteuning voor het alternatief van de leden van de

C.D.A.-fractie waarbij de houders van een zakelijk zekerheidsrecht mede aansprakelijk kunnen worden gesteld. De daartegen geformuleerde bezwaren in de tweede alinea van punt 21.1 van het rapport zijn door het commentaar van de KBO niet weggenomen.

18

Bezwaren tegen alternatief waarbij ontvanger in overleg met – verplicht aangemelde – zekerheidscrediteuren tot een regeling inzake voortzetting van het bedrijf van een belastingschuldige komt, zijn niet duidelijk c.q. worden niet gedeeld.

Met betrekking tot het onderhavige alternatief, willen wij het volgende opmerken. In de eerste plaats is het de vraag of de belastingschuldige inderdaad zijn zekerheidscrediteuren zal melden bij de ontvanger. Als hij dit niet doet, zal de ontvanger, ondanks de wettelijke informatieplicht van de belastingschuldige, hierover nimmer geheel uitsluitel krijgen. Zoals de mogelijkheid bestaat financial-leasecontracten een operational-lease-«jasje» te geven, zo kan de belastingschuldige ook in dit opzicht de zaken anders kleuren. Bovendien is, ook al zou de ontvanger weten wie de zekerheidscrediteuren zijn, het niet zeker of deze crediteuren bereid zullen zijn met de ontvanger te praten over de eventuele voortzetting van het bedrijf. Immers, als de ontvanger geen bodembeslag kan leggen op de bedrijfsgoederen, zullen de zekerheidscrediteuren zich vóór hem op de goederen kunnen verhalen. Iedere nieuwe zekerheidscrediteur betekent dan dat de ontvanger een stapje verder naar achter komt te staan in de rij van (zekerheids-)crediteuren.

19

Slechts in weinig gevallen vindt executie plaats, men zal meestal trachten tot een regeling te komen.

Het is juist dat in de huidige invorderingspraktijk het slechts in een betrekkelijk gering aantal gevallen daadwerkelijk tot executie komt. In het algemeen gaat de ontvanger hiertoe slechts over indien de belastingschuldige niet in staat blijkt om binnen afzienbare tijd, naast zijn nieuw opkomende fiscale verplichtingen, aan zijn achterstallige verplichtingen te voldoen en als ook anderszins geen bevredigende oplossing kan worden aangedragen. Deze afweging zal de ontvanger ook maken in geval van het door deze leden genoemde alternatief. Omdat de verschillende zekerheidscrediteuren en de ontvanger ieder vanuit een eigen belang opereren staat het geenszins vast dat men ook altijd tot een of andere regeling zal kunnen komen. De ontvanger zal derhalve evenals thans steeds per geval bezien of tot executie moet worden overgegaan.

20

Mogelijkheid dat vast wordt gelegd dat als verhaal naar rato van de omvang van de vordering plaatsvindt of dat geëxecuteerd worden de goederen van degene met de grootste preferente vordering met een recht van regres en geen overeenstemming wordt bereikt, surséance dan wel faillissement wordt aangevraagd.

Voor zover deze suggestie aanknoopt bij de alternatieven zoals beschreven in het rapport van de werkgroep op de bladzijden 49 en volgende, zien wij niet in dat met het hier gedane voorstel een betere mogelijkheid tot realisering daarvan is gegeven. Onder deze omstandigheden komt het eventueel vormen van een werkgroep van de leden van de KBO en van de bedrijfskredietverschaffers, zoals wordt gesuggereerd, ons niet zinvol voor.

Beantwoording van de vragen en opmerkingen van de P.v.d.A.-fractie

1

Waarom is de KBO niet bij het overleg betrokken?

Uit de doelstelling van de KBO blijkt dat deze vereniging moet worden gezien als een categorale vereniging van Belastingambtenaren welke zich richt op de belangenbehartiging van de aangesloten leden op met name het vlak van de arbeidsvoorwaarden. Gelet hierop achten wij het juist, dat de werkgroep heeft afgezien van het raadplegen van de KBO. Dat neemt niet weg dat wij het op prijs hebben gesteld dat de KBO aanleiding heeft gezien tot een inhoudelijke reactie op het werkgroep-rapport.

2

Waarom is niet nader ingegaan op de belangentegenstelling tussen drie categorieën crediteuren?

In de beraadslagingen van de werkgroep is de bedoelde belangentegenstelling aan de orde geweest. Dit heeft zijn weerslag gevonden in de verschillende concrete beleidsvoorstellen die de werkgroep gedaan heeft. Wat betreft de categorieën financiers en leveranciers zij in het bijzonder verwezen naar bladzijde 53 van het rapport (punt 22.2); wat betreft de categorieën fiscus en bedrijfsvereniging tegenover financiers en leveranciers naar bladzijde 37 en volgende (punt 15 e.v.).

3

Kan alsnog worden ingegaan op enkele bij de behandeling van de Invorderingswet 1990 genoemde overwegingen, welke zeker in de beschouwingen zouden worden betrokken?

De overweging dat een oplossing voor de wanverhouding in de posities van kredietverleners en andere crediteuren niet gezocht moet worden in het verzwakken van de positie van de ontvanger, wordt dezerzijds onderschreven. Dit komt immers tot uitdrukking door het feit dat de werkgroep voorstelt het fiscaal voorrecht en het bodemrecht te handhaven.

De overweging dat niet de gewone crediteuren in de eerste plaats met een eventuele afschaffing van het voorrecht en bodemrecht gebaat zouden zijn, maar dat de werkelijke belanghebbenden de kredietverleners zijn, wordt eveneens onderschreven. In het rapport van de werkgroep is dit ook aangestipt (vgl. blz. 39, bovenaan, en blz. 44, slot, eerste alinea).

De overweging dat een versterkte positie van de fiscus in voorkomende gevallen eerder in het voordeel van de overige crediteuren/niet-kredietverleners is dan in het nadeel, kan in beginsel door ons worden onderschreven. Het is immers van algemene bekendheid dat de preventieve werking die van het bodemrecht uitgaat, aspirant-kredietverleners er van weerhoudt om minder succesrijke ondernemingsactiviteiten te financieren. Dit geldt niet alleen voor kredietverleners die uitsluitend gelden ter beschikking stellen van de ondernemers maar ook voor object-financiers. Ten slotte is het inderdaad zo, dat een versterking van de positie van concurrente schuldeisers/niet-kredietverleners geen onderdeel kan zijn van wetgeving op het terrein van de invordering van rijksbelastingen.

4

Kan worden ingegaan op effecten op het boetebeleid in verband met het al dan niet toekennen van het voorrecht aan de boete?

De werkgroep doet geen voorstel met betrekking tot de fiscale verhogingen. Wel wijst zij in haar rapport erop dat de strafrechtelijke boete niet bevoorrecht is en dat de privaatrechtelijke dwangsom in geval van faillissement niet alleen niet wordt verbeurd, maar zelfs niet – als zij eerder is verbeurd – kan worden ingediend. Voorts is zij van oordeel dat het voor de hand ligt pas na de inwerkingtreding van wetsvoorstel 21 058 (wijziging AWR in verband met herziening stelsel administratieve boete) te bezien of de administratieve boete in de fiscale voorrang kan delen.

Ook wij achten het voor de hand liggend dat pas een keuze wordt gemaakt of de administratieve boete in de fiscale voorrang kan delen zodra duidelijk is of, en zo ja in welke vorm wetsvoorstel 21 058 door de Tweede Kamer zal worden aangenomen.

Die keuze kan geschieden in het kader van wetsvoorstel 21 058 zelve dan wel in het kader van de aanpassingswetgeving in verband met genoemd wetsvoorstel (zie wetsvoorstel 21 369). Alsdan zullen zeker ook de opmerkingen van deze leden worden meegenomen.

5

Op welke soorten retributies wordt gedoeld in het rapport?

In het algemeen gaat het om de heffingen zoals die o.a. in artikel 277 van de gemeentewet zijn vermeld. Het betreft hier de leges, de gebruiks- en genotsretributies, de gemakkelikhedenretributie en het precariorecht. Een vrijwel uitputtende opsomming van retributieve heffingen is als bijlage 1 bij deze beantwoording gevoegd.

6

Is het denkbaar dat een «combinatie-aanslag» zowel bevoorrechte als niet bevoorrechte heffingen kan betreffen?

Ja. Volledigheidshalve merken wij op dat voor de vraag of een belastingenschuld is bevoorrecht het niet ter zake doet of die belastingsschulden op één aanslagbiljet zijn verenigd dan wel dat die op twee of meer aanslagbiljetten afzonderlijk zijn vermeld. Slechts die schulden zijn bevoorrecht die in het burgerlijk wetboek zullen zijn genoemd; het zijn dan slechts de echte belastingen die zijn bevoorrecht en niet de retributieve heffingen, zoals het reinigingsrecht en het rioolrecht, die voor het overige voor de heffing en de invordering voor belastingen worden gehouden.

7

Kan door gerichte betaling worden bereikt dat bevoorrechte schulden het eerst worden voldaan?

Ja. Dat wil overiges niet zeggen dat de niet bevoorrechte schulden bij voorbeeld in het kader van een faillissement niet geheel of gedeeltelijk zullen worden voldaan.

8

Gaarne ingaan op stelling van Unie van Waterschappen dat het uit overwegingen van behoorlijk bestuur niet mogelijk is om de afgifte van de vergunning afhankelijk te maken van het betaald zijn van leges.

De door de Unie geponeerde stelling kunnen wij in haar algemeenheid niet onderschrijven. Veelal zal het juist passend zijn dat een prestatie door een overheidsorgaan wordt verricht als er zekerheid is dat ervoor betaald wordt. Dit is ook in het merendeel van de gevallen de praktijk.

Graag reactie op argumenten Fenex inzake voorrecht douane-expediteur.

Allereerst zij opgemerkt dat het standpunt van de Commissie-Houwing met betrekking tot het voorrecht van de douane-expediteur niet spoort met de criteria die door de werkgroep zijn gehanteerd bij het beantwoorden van de vraag of een voorrecht dient te worden toegekend. Het feit dat de douane-expediteur gelden ten behoeve van de staat voorschiet is, op zichzelf beschouwd, voor de werkgroep niet een doorslaggevend argument geweest om het voorrecht te handhaven. Er zijn immers meer situaties denkbaar waarin een zodanige figuur zich voordoet. Hoewel er begrip valt op te brengen voor de wenselijkheid van een zodanig voorrecht bij de douane-expediteurs, is de enkele omstandigheid dat zekere risico's worden gelopen niet voldoende om een zodanig voorrecht toe te kennen. In de brief van de Fenex wordt ook onderkend dat de werkgroep de argumenten van de Commissie-Houwing op zichzelf van betekenis acht, doch daaraan niet dezelfde conclusie verbindt als destijds is gedaan. In het rapport van de werkgroep is gewag gemaakt van het feit dat van het voorrecht van de douane-expediteur bijzonder weinig gebruik wordt gemaakt. Fenex bestrijdt dit. Uit de brief van Fenex blijkt evenwel dat (over de jaren 1985 t/m 1989, zo is uit nader telefonisch overleg met Fenex gebleken) het belang dat met het voorrecht is gemoeid, gesteld kan worden op f 240 000 in die vijf jaar zijnde acht procent van f 3 000 000. De stelling van Fenex dat relatief frequent gebruik zou worden gemaakt van het voorrecht, dient, gerelateerd aan het met het voorrecht gemoeide belang, niet verabsoluteerd te worden. Het gevonden percentage van acht is een gemiddelde.

Uit de faillissementsstatistieken blijkt dat ook aan concurrente schuldeisers wel uitkeringen worden gedaan ingeval van faillissement. Dat percentage is ca. drie van de in het faillissement ingediende vorderingen hetgeen impliceert dat laatstgenoemd percentage van het hiervoor genoemde van acht moet worden afgetrokken ter berekening van het aan het voorrecht verbonden belang. Het financiële belang dat gemoeid is met het voorrecht is derhalve vijf procent van f 3 000 000, te weten f 150 000 (over vijf jaren; derhalve gemiddeld f 30 000 per jaar). Daarnaast achten wij het van grote importantie dat niet een voorrecht toegekend of gehandhaafd wordt uitsluitend om reden dat er zekere belangen mee gemoeid zijn. Ook het specifieke karakter van de functie van douane-expediteur achten wij onvoldoende grond voor handhaving van het voorrecht.

Hierna is opgenomen hoe frequent een beroep is gedaan op het voorrecht, waarbij zij opgemerkt dat niet alle douane-expediteurs actuele cijfermatige informatie voorhanden hadden over het aantal malen dat een beroep is gedaan op het voorrecht.

Jaar:	Aantal malen dat beroep is gedaan op het voorrecht:
1985	168
1986	175
1987	116
1988	140
1989	149

Dat, zoals de Fenex stelt, sprake zou zijn van een misvatting bij de werkgroep waar zij stelt dat van het voorrecht weinig gebruik wordt gemaakt, lijkt ons niet juist. Tot slot zij opgemerkt dat de redenen welke de werkgroep tot haar standpunt heeft gebracht om de douane-

expediteur geen voorrecht toe te kennen in het rapport zijn opgenomen. Andere dan de in het rapport aangegeven overwegingen zijn niet in de beschouwingen betrokken.

10

Op welke gronden kan gesteld worden dat pensioenvorderingen steeds meer gelijkgesteld worden met belastingen en sociale verzekeringspremies?

De toenemende gelijkstelling is een logisch gevolg van het in principe gelijke belang van sociale verzekeringen en pensioenen voor de inkomenspositie van werknemers. Bij sociale verzekeringen gaat het om de rechten van werknemers zolang zij aan het arbeidsproces deelnemen, bij pensioenen om hun positie na pensionering. Gelijke bevoorrechtiging van de premiebetaling voor beide vormen van sociale zekerheid ligt dan ook voor de hand.

11

Is er feitelijk onderzoek gepleegd naar het verloren gaan van pensioenrechten als gevolg van faillissement?

Voorzover ons bekend is er geen onderzoek verricht naar de vraag hoe vaak niet betaling van pensioenpremie door faillissement consequenties voor de pensioenaanspraken heeft gehad.

12

Is bekend in welke mate samenloop plaatsvindt van verbetering van pensioenrechten met een aflossingsplan en faillissement?

Wij gaan er vanuit dat bedoeld wordt op een onderneming waaraan een pensioenfonds is verbonden. Daar het ondernemingspensioenfonds ingevolge de Pensioen- en spaarfondsenwet een van de onderneming afgezonderde rechtspersoon is waarin de voor pensioen bestemde gelden worden bijeengebracht is het heel wel mogelijk dat uit het door het fonds gevormde overschot pensioenverbeteringen worden doorgevoerd ondanks de omstandigheid dat de onderneming zelf op het punt van faillissement verkeert. Omtrent samenloop van reeds langer lopende aflossingsplannen met faillissement zijn geen gegevens bekend. Het aantal ingediende plannen in de laatste jaren belooft enkele per jaar. Het aantal nog lopende plannen kan geschat worden op enkele tientallen.

13

Is bekend welke termijnen de Verzekeringskamer aanhoudt bij een «inhaalplan» overeenkomstig artikel 16 PSW?

De Verzekeringskamer laat de ondernemer in principe de vrijheid in hoeveel jaar het met het plan gemoeide bedrag wordt afgelost. Wel hanteert de Verzekeringskamer een maximale duur van aflossing van 25 jaar.

14

Op welke gronden is de werkgroep het op het punt van de gelijkschikking van de voorrechten op alle goederen met de Commissie-Houwing eens?

De werkgroep heeft uitvoerig beraadslaagd over de argumentatie die destijds door de Commissie-Houwing is gebezigd. De werkgroep heeft voor zover zij deze argumentatie juist achtte gemeend niet in een dubluere te moeten vervallen door deze nogmaals uitvoerig in het

rapport van de werkgroep als haar eigen argumenten uit te schrijven, doch te volstaan met de letterlijke weergave van de desbetreffende passages uit het rapport van de Commissie-Houwing.

Aansluitend hierop zouden wij er nog eens op willen wijzen dat het eindresultaat van de voorstellen van de Commissie en de werkgroep is dat er een zeer klein aantal hoog geprivilegieerde schuldeisers overblijft, waaronder de fiscus.

Met betrekking tot het soepelheidsargument zij verwezen naar de reactie op vraag 5 van de C.D.A.-fractie.

15

Graag reactie op de brief van de KBO van 25 januari inzake het bodemrecht en het alternatief.

Aanvullend op de reeds door ons behandelde punten uit het commentaar van de KBO, geldt het volgende.

De KBO stelt in haar reactie dat de voorgestelde verruiming van het bodemrecht niet dient te worden overschat en voert daarbij aan dat de vervoersmiddelen bij het beroepsgoederenvervoer over de weg voor 44% zijn verkregen op basis van operational lease. Dit laatste stemt overeen met het verslag van het Centraal Bureau voor de Statistiek over het jaar 1987. In hoeverre hier sprake is van contracten met een zuiver operational leasekarakter, welke het toepassen van het bodemrecht in de weg zullen staan, onttrekt zich aan onze waarneming.

Met de KBO zijn wij van mening dat het niet uitgesloten is dat bij het afsluiten van contracten getracht zal worden de werking van het bodemrecht te ontgaan. Dit geldt overigens ook onder het thans geldende recht. Een kritische beoordeling van de onderliggende overeenkomsten door de ontvanger zal hier de oplossing moeten brengen.

Het ligt in ons voornemen bij het nog in te dienen wetsvoorstel inzake voorrecht en bodemrecht in te gaan op de door de KBO voorgestelde tolerantietermijn bij de beoordeling of sprake is van een blijvend bedoeld gebruik binnen de onderneming. In de praktijk zal een verdere uitwerking van het subsidiariteitsbeginsel (waarbij de kredietgever kan aangeven welke andere goederen van de belastingschuldige voor beslaglegging in aanmerking zouden moeten komen) moeten worden gegeven. In zijn algemeenheid zijn wij van mening dat de werking van dit beginsel niet tot gevolg mag hebben dat de ontvanger direct in zijn belangen wordt geschaad.

De KBO wijst in haar commentaar op de mogelijkheid dat derden (waaronder een curator) door afstand te doen van hun zekerheidsrecht het bodemrecht kunnen ontgaan. Met name als sprake is van faillissement is deze gang van zaken niet ongebruikelijk. Wij delen de mening van de KBO dat de ontvanger bij de daarop volgende toedeling uit de faillissementsboedel, met de daaraan verbonden bijdrage aan de algemene faillissementskosten, minder zal ontvangen als gevolg van de voorgestelde bijstelling van het recht van voorrang.

De KBO constateert bij faillissement een verschil in uitwinning met betrekking tot goederen welke met een eigendomsvoorbehoud zijn verstrekt en de goederen waarop een bezitloos pandrecht rust. Daarbij kunnen eerstgenoemde goederen zelfstandig door de ontvanger worden uitgewonnen en de uitwinning van laatstbedoelde goederen vindt door de curator plaats. Wij achten dit verschil niet van een voldoende belang om de in het rapport voorgestelde regeling op dit punt bij te stellen.

Aansluitend op een opmerking van de KBO inzake het gevolg van subrogatie in het voorrecht van de fiscus, delen wij de mening van de KBO dat de ontvanger bij een later verhaal met de rechten van de gesubrogeerde kan worden geconfronteerd. Bij de beoordeling van de in het rapport voorgestelde regeling hebben wij dit effect voorzien.

De KBO constateert dat artikel 435, lid 3, (nieuw) Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geen informatieplicht voor de beslagleggende (belasting)deurwaarder inhoudt en ziet ook een strijdigheid met de huidige jurisprudentie op dit terrein. Reeds uit overwegingen van behoorlijk bestuur zijn wij van oordeel dat van de belastingdeurwaarder een actieve rol in dit kader mag worden verlangd. Bij een eventueel verzuim kan een actie tot schadevergoeding niet worden uitgesloten.

De KBO geeft aan dat door het vervallen van het bodemrecht voor de particuliere inventaris bij een mogelijke keuze de voorkeur zal uitgaan naar een opname in de particuliere inventaris. Het aantal goederen waarbij zich dit keuzeprobleem zal voordoen is beperkt. Goederen die naar hun aard met zich meebrengen dat zij uitsluitend in het bedrijf kunnen dienen kunnen bezwaarlijk tot de particuliere inventaris (privé-vermogen) worden gerekend. Bij de goederen waarbij dit keuzeprobleem wel bestaat moet worden bedacht dat een eventueel verhaal door de ontvanger niet de enige overweging zal zijn bij het maken van de keuze. Overwegingen als de mogelijkheid om op de goederen af te schrijven, de ter zake van deze goederen gemaakte kosten ten laste van de winst te brengen, e.d. vertegenwoordigen veelal een zodanig groot financieel belang dat de keuze eerder ten gunste van het bedrijfsvermogen zal uitvallen.

Het voorgestelde bodemrecht heeft geen werking bij eigendomsconstructies om het verhaal van de ontvanger te ontgaan. Wij achten het een punt van goede rechtsbedeling dat de ontvanger zich in casu kan bedienen van de zogenaamde Actio Pauliana, artikel 1377 BW. Wij zijn ons daarbij bewust van het feit dat aan een actie op grond van artikel 1377 BW de door de KBO genoemde bezwaren kunnen zijn verbonden.

De KBO staat positief tegen het alternatief, waarbij ontvanger en fiscus tot een redelijke verdeling komen van alle voor de beroeps- of bedrijfsuitoefening gebruikte goederen, met een mogelijke uitzondering voor de registratiegoederen. Uit blz. 49 in het rapport blijkt dat de werkgroep dit op zich ook een redelijk alternatief acht. De werkgroep wijst vervolgens op de vele problemen die met uitwerking van dit alternatief verbonden zouden zijn. In onderdeel 21.3 concludeert de werkgroep dan ook tot verwerping van dit alternatief. Wij sluiten ons aan bij de voorstellen van de werkgroep.

16

Graag reactie op slotopmerking in de brief van de KBO van 25 januari.

Wij zeggen hierbij toe deze te betrekken bij de voorbereiding van het definitieve wetsvoorstel met betrekking tot het bodemrecht.

17

Kan worden ingegaan op de vraag of en in hoeverre er een bodemrecht zou moeten zijn met betrekking tot milieuheffingen, rekening houdende met de budgettaire consequenties?

In de nieuwe invorderingswet is het bodemrecht beperkt tot limitatief opgesomde belastingen die op aangifte moeten worden voldaan of afgedragen. De rechtvaardiging om het bodemrecht te beperken tot deze belastingen is dat het bij die belastingen gaat om belastinggelden die aan een derde in rekening zijn gebracht of die de inhoudingsplichtige als ware hij houder voor de fiscus in zijn bezit heeft (vgl. kamerstukken II 1987-1988, 20 588, nr. 3, blz. 66). Bij milieuheffingen doet deze rechtvaardigingsgrond zich niet voor. Derhalve zijn wij van oordeel dat milieuheffingen niet onder het bodemrecht dienen te vallen.

Kan gelet op de verlaging van het voorrecht en de reactie van de KBO daarop wel gesteld worden dat er budgettair evenwicht is?

Zoals in het rapport van de werkgroep is aangegeven heeft het dossieronderzoek bij de belastingdienst onvoldoende gegevens opgeleverd om de budgettaire gevolgen van de voorstellen in de lijn van de Commissie-Houwing nauwkeurig aan te geven. Dit houdt vooral verband met het feit dat in de huidige situatie weinig of in het geheel geen inzicht bestaat in de vorderingen van andere crediteuren met een lager voorrecht. Deze kunnen bij invoering van de voorstellen van de Commissie-Houwing wel van belang zijn. De verschillende onderdelen van de voorstellen met zowel positieve als negatieve budgettaire risico's tegen elkaar afwegende is echter geconcludeerd dat er sprake is van een globaal budgettair evenwicht.

Deze leden vragen vervolgens of ingegaan kan worden op de reactie van het KBO voor zover die betrekking heeft op de paragraaf over het verlaagde voorrecht en het hoofdstuk over de budgettaire gevolgen.

De KBO wijst in zijn reactie op de grote budgettaire risico's van de voorgestelde maatregelen en voorziet een negatief budgettair resultaat. Zoals ook in het rapport is aangegeven mogen de financiële risico's niet worden onderschat. Overigens moet worden bedacht dat ten aanzien van het voorrecht de verlaagde positie van de fiscus voor een deel ten goede komt aan de lagere overheden. Dit geldt ook in enige mate bij het bodemrecht. Ten aanzien van het verlies uit hoofde van het subrogatierecht kan worden opgemerkt dat dit niet verwaarloosbaar is doch naar onze inschatting van aanzienlijk minder belang is dan toekenning van het bodemrecht aan de bedrijfsverenigingen.

Antwoorden op de vragen van de D66-fractie

1

In het onderzoek zijn alle door de rijksbelastingdienst ingevorderde soorten belastingen betrokken. Invorderingsopdrachten van derden, zoals die van de bedrijfsvereniging, zijn buiten beschouwing gelaten.

2

Zie de reactie op vraag 9 van de P.v.d.A.-fractie.

3

Zie de reactie op opmerking 1 van de C.D.A.-fractie.

Antwoorden op de vragen van de S.G.P.-fractie

1

De gezamenlijke brief van de Vereniging van Financieringsondernemingen en de Vereniging van Leasemaatschappijen spitst zich toe op het bodemrecht. De verenigingen stellen het directe financiële belang op 45 mln, hetgeen veel lager is dan de 285 mln die in het rapport is genoemd. Voor een uiteenzetting over de mogelijke oorzaken van het verschil tussen beide bedragen zij verwezen naar de reactie op vraag 7 van de C.D.A.-fractie. Wat betreft de uitbreiding van de bevoegdheden van de fiscus door de nieuwe Invorderingswet en de anti-misbruikwetten zij verwezen naar het antwoord op een soortgelijke vraag van de leden (zie onder 2, hierna). Daaraan kan worden toegevoegd dat met name in situaties die niet door de anti-misbruikwetten worden bestreken de positie van de fiscus zonder het bodemrecht een wezenlijk zwakkere zou zijn. Hoewel genoemde wetten aan de fiscus ruimere mogelijkheden bieden, kunnen deze pas effectief gemaakt worden indien daadwerkelijk

voor verhaal vatbare goederen aanwezig zijn. Het bodemrecht draagt hieraan bij.

2

De becijferingen in het rapport zijn voornamelijk gebaseerd op gegevens over het jaar 1988. Zij hebben nog niet aan waarde ingeboet. Wij willen dat als volgt toelichten.

Het belangrijkste gevolg van het open systeem is dat de fiscus het faillissement van de belastingschuldige kan aanvragen. Daarover hebben wij reeds opgemerkt dat het thans nog te vroeg is om de meeropbrengst die met de faillissementsaanvraag wordt verkregen te kunnen berekenen. Zoals ook in de memorie van antwoord bij de Invorderingswet 1990 op verzoek van de Kamer is opgemerkt wordt echter met het aanvragen van faillissement een terughoudend beleid gevoerd. De anti-misbruikwetgeving was in 1988 al volledig van kracht. Kortere betalingstermijnen leiden er weliswaar toe dat de ontvanger eerder op de hoogte kan zijn van de betallingsonmacht van de belastingschuldige maar vormen op zichzelf nog geen waarborg dat de belastingschuld niet kan oplopen. Immers de verhaalsmogelijkheden worden er niet door vergroot.

3

Zie allereerst de reactie op vraag 11 van de C.D.A.-fractie. Overigens kan niet worden onderschreven dat Nederland in het geheel genomen een uitzonderlijke positie inneemt wat de rechten van de fiscus betreft.

4

Er zijn ons over een soepele opstelling ten behoeve van het voortbestaan van ondernemingen geen gegevens bekend.

Ook gaat het in vele gevallen om relatief geringe bedragen. Niettemin kunnen wij ons voorstellen dat ook bij deze belastingen in de toekomst een soepeler uitstelbeleid zal worden gevoerd dan thans het geval is.

5

Zie de reactie op vraag 4 van de P.v.d.A.-fractie.

6

Een verschil voor de ondernemer is dat hij op grond van artikel 29, eerste lid, van de Wet op de omzetbelasting 1968 onder de aldaar omschreven omstandigheden recht heeft op terugbetaling van belasting die niet verschuldigd blijkt te zijn, terwijl artikel 58 van de Algemene Wet inzake de douane en accijnzen betrekking heeft op een situatie waarin juist sprake is van bedragen die wel aan de fiscus verschuldigd zijn.

7

Zie de reactie op vraag 9 van de P.v.d.A.-fractie.

8

Bij de voorgestelde wijzigingen in het bodemrecht zijn naast enkele budgettair gezien minder relevante punten een paar aspecten van majeur belang.

Dit betreft in de eerste plaats toekenning van het bodemrecht aan de bedrijfsverenigingen. Dit heeft een nadelig budgettair effect. Daar tegenover staat bij de toepassing van het bodemrecht het loslaten van de criteria bodem en stoffering, zodat een ruimere categorie goederen onder het bodemrecht valt. Dit heeft een positief effect op de opbrengst.

Per saldo zullen de wijzigingen ter zake van het bodemrecht naar verwachting tot een beperkte budgettaire bate voor de overheid leiden.

9

De bevoorrechte positie van de fiscus leidt er op zichzelf niet toe dat een voorstel tot schuldsanering in de meeste gevallen moet worden afgewezen. Wanneer een belastingschuldige een voorstel tot sanering van zijn schulden, waaronder belastingschulden, doet is de fiscus in beginsel bereid hieraan, ondanks zijn preferente positie, zijn medewerking te verlenen, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Eén van die voorwaarden is dat in het saneringsvoorstel de preferente positie van de fiscus tot uitdrukking moet komen en wel in die zin dat de fiscus ten minste het dubbele percentage van zijn vordering wordt aangeboden ten opzichte van het percentage dat lager bevoorrechte en concurrente schuldeisers ontvangen. Deze beleidsregel zal, indien de voorstellen van de werkgroep kracht van wet krijgen, geen wijziging ondergaan.

10

Zie de reactie op vraag 6 van de P.v.d.A.-fractie.

11

Zie de reactie op vraag 6 van de P.v.d.A.-fractie.

12

Momenteel wordt op het Ministerie van SoZaW gewerkt aan een gewijzigde tekst die onder meer met het feit rekening houdt dat pensioenregelingen niet alleen door pensioenfondsen maar ook rechtstreeks door levensverzekeraars worden uitgevoerd.

Heffingen gemeenten en waterschappen:

Ambulancerechten/Recht G.G. en G.D.
Begraafrecht e.d.
Brandweerrecht
Bruggeld
Recht centrale antenne-inrichting
Cursusgeld
Havenrecht, liggeld, sluisgeld c.a.
Infectieziektegeld
Keurloon/slachthuisrecht
Kampeergeld
Leges (o.a. Hinderwet-, bouw- en paspoortleges)
Loodsgeld
Luchtvaartrecht
Marktgeld
Museumrecht e.d. (bezoeking)
Muziekschoolgeld
Politieright
Precariorecht
Reinigingsheffing
Reinigingsrecht
Rioolafvoer-, riolaansluit- en rioolgebruiksrecht
Woonwagen- en woonschepenrecht
Zwembadrecht

Provinciale heffingen:

Leges
Precariorechten
Havenrecht, liggeld, sluisgeld c.a.